

Sygn. akt VI GC 141/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2020 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: asesor sądowy Barbara Golec

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Aleksandra Nikiel

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2020 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. J.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego(...) S.A. w W. na rzecz powoda M. J. kwotę 500,00 zł (pięćset złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 12 maja 2017 r. do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 137,00 zł (sto trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 107,00 zł (sto siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

asesor sądowy

Sygn. akt VI GC 141/20

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym dnia 6 listopada 2019 r. powód M. J. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 500 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 maja 2017 r. i o zwrot kosztów procesu. Wskazał, że jako cesjonariusz dochodzi odszkodowania za skutki zdarzenia, którego sprawca był ubezpieczony z tytułu odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Powód dochodził części różnicy pomiędzy należnym a wypłaconym odszkodowaniem z tytułu najmu pojazdu zastępczego (k. 2-5).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 26 listopada 2019 r. uwzględniono powództwo (k. 33).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Wskazał, że z tytułu najmu pojazdu zastępczego wypłacił odszkodowanie w kwocie 900 zł brutto, uznając cały okres najmu wynoszący 11 dni i zredukował stawkę czynszu do 80 zł brutto za dobę. Podniósł, że podczas zgłoszenia szkody informował poszkodowanego o możliwości zorganizowania najmu pojazdu zastępczego, przy stawce do 80 zł za dzień oraz o konsekwencjach wynajęcia pojazdu we własnym zakresie. Ponadto zakwestionował datę początkową naliczania odsetek wskazując, że powinny rozpocząć swój bieg od dnia wyrokowania (k. 38-43).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W wyniku zdarzenia z dnia 6 marca 2017 r. uszkodzeniu uległ samochód marki A. (...) (nr rej. (...)), będący własnością P. K. i J. K.. Sprawca szkody był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego – (...) S.A. w W.. Pojazd uszkodzony należał do segmentu (...). Poszkodowani nie byli podatnikami podatku VAT.

bezsporne

Poszkodowany P. K. podczas zgłoszenia szkody w dniu 6 marca 2017 r. został poinformowany przez pozwanego o możliwości wynajmu pojazdu zastępczego wraz z pokryciem jego kosztów przez pozwanego oraz o akceptowalnych stawkach najmu organizowanego we własnym zakresie. Pozwany podał, że wynajęty zostałby pojazd podobnej klasy co uszkodzony, a wysokość akceptowanej przez niego stawki wynosiła maksymalnie 80 zł brutto za pojazd podobnej klasy.

dowód: nagranie rozmowy na płycie CD k. 93, zeznania świadka J. K. k. 132 verte, zeznania świadka P. K. k. 132 verte-133

Poszkodowani zlecieli naprawę pojazdu S. E. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) w J.. Naprawa przeprowadzona została w okresie od dnia 24 marca 2017 r. do dnia 3 kwietnia 2017 r.

dowód: arkusz naprawy pojazdu k. 13

Poszkodowani w okresie od dnia 24 marca 2017 r. do dnia 3 kwietnia 2017 r. wynajmowali od powoda M. J. samochód zastępczy marki K. (...) przez okres 11 dni. Dzienny czynsz najmu wynosił 200 zł netto. Za cały okres najmu poszkodowani zostali obciążeni czynszem w kwocie 2 705 zł brutto (11 dni x 200 zł netto). Pojazd potrzebny był poszkodowanemu J. K. do dojazdów do miejsca pracy.

dowód: umowa najmu k. 10, oświadczenie k. 11, ogólne warunki najmu k. 11 verte, cennik k. 12, protokół zdawczo-odbiorczy k. 12 verte, faktura k. 13 verte, oświadczenie k. 20

Umową zawartą w dniu 24 marca 2017 r. poszkodowani przelali na rzecz powoda wierzytelność przysługującą im wobec pozwanego z tytułu szkody wyrządzonej dnia 6 marca 2017 r. w zakresie zwrotu kosztów najmu auta zastępczego.

dowód: umowa cesji k. 14 verte

Faktura za najem pojazdu zastępczego została doręczona pozwanemu w dniu 11 kwietnia 2017 r. Pozwany zwrócił się o uzupełnienie dokumentacji dotyczącej najmu.

dowód: wydruk śledzenia przesyłek k. 14, pismo pozwanego k. 16

Pismem z dnia 21 kwietnia 2017 r. powód wezwał pozwanego do zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Następnie pismem z dnia 2 maja 2017 r. uzupełnił dokumentację, o którą zwrócił się pozwany.

dowód: wezwanie do zapłaty k. 15, pismo powoda k. 17v-18

Decyzją z dnia 16 maja 2017 r. pozwany przyznał 400 zł zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego redukując okres najmu do 5 dni i stawkę do 80 zł brutto. Powód złożył odwołanie od decyzji.

dowód: pismo pozwanego k. 16v-17, odwołanie k. 18v-19, akta szkody na płycie CD k. 93

W dniu 27 czerwca 2019 r. powód złożył pozew przeciwko pozwanemu domagając się zasądzenia kwoty 500 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego w części. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt VI GNc 1427/19. W dniu 14 października 2019 r. Sąd Rejonowy w R. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym i

zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 500 zł z odsetkami od 12 maja 2017 r. i zwrot kosztów procesu. Nakaz uprawomocnił się w dniu 7 listopada 2019 r.

dowód: pozew k. 2-5, nakaz zapłaty k. 38, zarządzenie w przedmiocie prawomocności k. 44 - z akt sprawy o sygn. VI GNc 1427/19 Sądu Rejonowego w R.

W dniu 29 października 2019 r. pozwany dokonał na rzecz powoda wpłaty kwoty 500 zł tytułem odszkodowania zasądzzonego w sprawie VI GNc 1427/19.

dowód: potwierdzenie przelewu k. 30

Pozwany od 1 czerwca 2016 r. współpracował z ogólnopolskimi wypożyczalniąmi pojazdów w celu zapewnienia pojazdów zastępczych swoim klientom.

dowód: umowy k. 59-86, odpis (...) k. 87-92

Stan faktyczny ustalono w oparciu o wymienione powyżej dowody, których autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron, a nie było podstaw, by podważać ich wiarygodność z urzędu. Oddalono wniosek powoda o zobowiązanie pozwanego do przedłożenia dokumentów potwierdzających ofertę najmu pojazdu zastępczego jako zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy, skoro poszkodowani nie wyrazili zainteresowania propozycją pozwanego. Oddalono także wniosek powoda o zobowiązanie S. E. do przedłożenia dokumentacji dotyczącej naprawy pojazdu poszkodowanych, gdyż okres najmu nie był sporny między stronami. Na tej samej podstawie pominięto wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka S. E. i opinii biegłego z zakresu motoryzacji. Wzięto również pod uwagę, że pozwany nie podnosił, by stawka czynszu żądana przez powoda była nierynkowa. Nie stały się podstawą ustaleń faktycznych decyzje ubezpieczycieli, faktury za najem, potwierdzenia przelewów w innych sprawach ubezpieczeniowych, ponieważ każda sprawa wymaga indywidualnej oceny, stosownie do konkretnych okoliczności. Załączone zaś przez powoda cenniki nie pozwalały na ustalenie, jakiego okresu dotyczą ani gdzie znajduje się dana wypożyczalnia.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Podstawę prawną roszczenia stanowił przepis art. 822 § 1 k.c., który stwarza po stronie ubezpieczyciela obowiązek zapłacenia określonego w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej odszkodowania za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej, wobec której odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie z § 2 wymienionego przepisu, umowa obejmuje szkody będące następstwem przewidzianego w niej zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Przesłankami powstania odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela są zatem: zaistnienie zdarzenia, z którym umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wiąże odpowiedzialność odszkodowawczą ubezpieczającego lub ubezpieczonego (tj. zdarzenie ubezpieczeniowe), szkoda oraz adekwatny związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy szkodą a przedmiotowym zdarzeniem. Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych precyzuje szczegółowe podstawy i zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela (art. 9, art. 9a, art. 34, art. 36 ustawy).

W rozpoznawanej sprawie zdarzenie ubezpieczeniowe i odpowiedzialność pozwanego z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, legitymacja czynna powoda, a także prawo poszkodowanych do najmu pojazdu zastępczego i okres najmu pozostawały poza sporem. Pozwany kwestionował jedynie wysokość stawki czynszu.

W myśl art. 361 § 2 k.c., w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Szkoda jest rozumiana jako utrata lub zmniejszenie aktywów, bądź powstanie lub zwiększenie pasywów osoby poszkodowanej. Przy ustaleniu szkody stosuje się ogólne zasady prawa odszkodowawczego, choć odszkodowanie należne od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej zawsze wypłaca się w pieniądzu. Zasadą jest

całkowita kompensata doznanego uszczerbku, wykluczone jest jednak nieuzasadnione wzbogacenie poszkodowanego. Stosownie do art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (adekwatny związek przyczynowy). Normalny związek przyczynowy zachodzi wtedy, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajowym biegu rzeczy, bez zaistnienia szczególnych okoliczności, szkoda jest rezultatem typowym, w zwykłej kolejności rzeczy, a więc nie będącym rezultatem jakiegoś zupełnie wyjątkowego zbiegu okoliczności.

Mając na względzie powyższe, stwierdzić trzeba, że wypożyczenie samochodu zastępczego pozostawało w normalnym związku przyczynowym ze szkodą. Jednakże odpowiedzialność pozwanego jest ograniczona jedynie do obiektywnie koniecznych i ekonomicznie uzasadnionych kosztów związanych z wyrównaniem szkody powstałej w majątku poszkodowanych. Dlatego też ustalając wysokość szkody związaną z najmem samochodu zastępczego, pod uwagę należało wziąć co do zasady przeciętny koszt najmu pojazdu odpowiadającego klasą pojazdowi uszkodzonemu oraz bezsporny okres najmu wynoszący 11 dni.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia wysokości stawki czynszu miała oferta pozwanego, który proponował organizację najmu pojazdu zastępczego dla poszkodowanych bez obciążania ich kosztami najmu. Jednocześnie pozwany zapoznał poszkodowanego z konsekwencjami wynajęcia pojazdu we własnym zakresie. Wprawdzie oferta została przekazana jedynie zgłaszającemu szkodę P. K. jednak zobowiązany on był do przekazania jej współwłaścicielowi pojazdu J. K.. Informacja została przekazana w rozmowie telefonicznej na ponad dwa tygodnie przed rozpoczęciem korzystania z pojazdu zastępczego przez poszkodowanych i przed zawarciem umowy najmu. Treść nagrania nie była kwestionowana, a poszkodowani nie potrafili wyjaśnić, dlaczego nie skorzystali z oferty.

W tej sytuacji, korzystanie przez poszkodowanych z droższej oferty stoi w sprzeczności z obowiązkiem minimalizacji szkody, wynikającym z art. 354 § 2 k.c. oraz art. 16 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Poszkodowani nie byli co prawda zobowiązani do poszukiwania najtańszej oferty najmu samochodu na czas naprawy, lecz swobodny wybór oferty podmiotów zajmujących się najmem samochodów zastępczych nie jest nieograniczony. Tym bardziej dotyczy to sytuacji, gdy pozwany oferował poszkodowanym zorganizowanie pojazdu zastępczego bez konieczności ponoszenia przez poszkodowanych jakichkolwiek wydatków. Wystarczyło, by poszkodowani skontaktowali się z pozwanym, nie zachodziła konieczność poszukiwania przez nich samodzielnie korzystnej oferty najmu. Należało zatem przyjąć, że koszty najmu pojazdu zastępczego przekraczające koszty zaproponowanego przez pozwanego skorzystania z takiego pojazdu, nie są objęte jego odpowiedzialnością, jako że ich poniesienie nie było celowe ani ekonomicznie uzasadnione (por. uchwała SN z dnia z dnia 24 sierpnia 2017 r. III CZP 20/17).

W świetle powyższego, stwierdzić należy, że poszkodowani byli związani propozycją pozwanego. Jednakże pozwany przed zainicjowaniem pierwszego postępowania sądowego, w toku postępowania likwidacyjnego, uznał jedynie zasadność najmu przez 5 dni. Wynika stąd, że nie zapewniłby pojazdu zastępczego przez cały uzasadniony okres najmu, a jedynie przez uznany pierwotnie czas. Zasadne odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego w niniejszej sprawie wynosiło więc 1 876 zł (5 dni x 80 zł brutto + 6 dni x 200 zł netto/246 zł brutto), przy przyjęciu stawki najmu uznanej przez pozwanego przez 5 dni oraz stawki dochodzonej przez powoda przez pozostały okres najmu wynoszący 6 dni. Pozwany wypłacił powodowi kwotę 900 zł, zatem do zasądzenia pozostała kwota 976 zł jednak powód żądał dalszego odszkodowania jedynie w kwocie 500 zł, którą to kwotę zasądzono w całości.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. i art. 14 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zgodnie z żądaniem pozwu, mając na względzie, że faktura za najem pojazdu zastępczego została doręczona pozwanemu w dniu 11 kwietnia 2017 r.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., mając na uwadze, że powód wygrał proces, a zatem przysługuje mu zwrot kosztów od pozwanego. Na zasądzone na rzecz powoda koszty złożyła się opłata od pozwu 30 zł, opłata skarbową 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda 90 zł (określone na podstawie z § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie).